

windloos –

de wind/ de harde wind

het harde licht

ruisloos

het ruisen

opgevouwen in de kromming van een blad

een insect

achter de varens/ het wegstervende geluid

van een ontwaakte kikker

(de vlucht van een zwaluw)

tussen het riet in de bladeren in het water

waait het

‘stil’

kwaak kwaak

sound – sensed through the bamboo

‘shhhhhhhhhh’

lucht

like the spring breeze

wolkeloze lucht/

in de diepte van het water

licht _____ loos/ licht

rietlicht

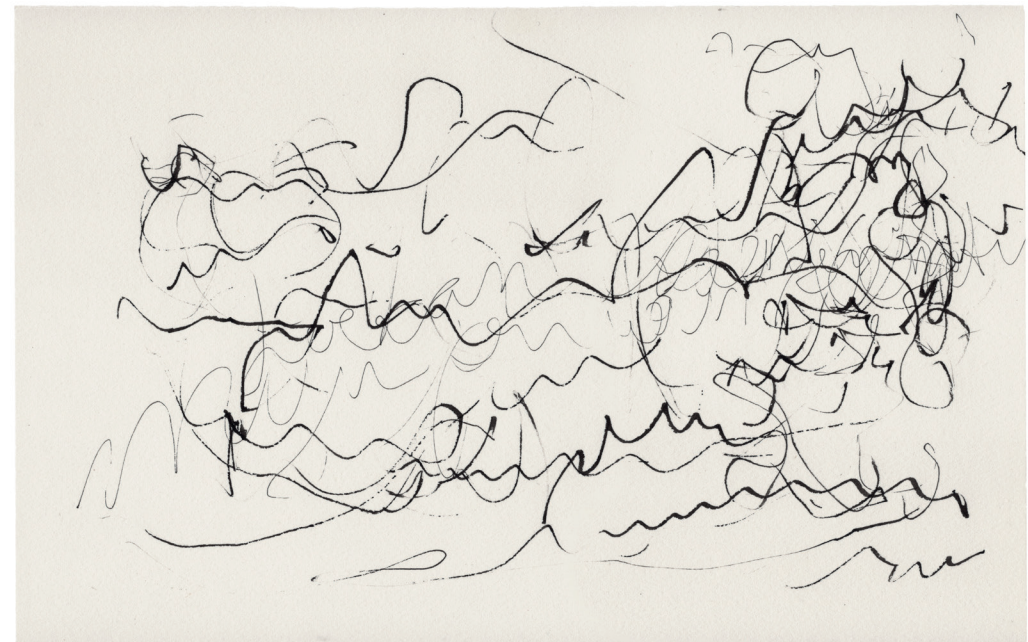
windlicht

roerloos _____

‘shhhhhhhhhh’

woordloos

(luister – als het waaien de zwaluw)

('kijk!')

blauw/ grijs

donker –

licht/

boven het veld/ het water

wolk

wolk wolk –

onder de bomen –/

het licht/ fel

donker –

grijs/

achter het riet

de varens

ZOMER...! ZOMER...!

licht/ de lucht

blijkt

het veld –

DAAR, DAAR ('kijk!')

blauw –/ de lucht

wolk wolk

wolk –/ achter riet

de varens

fel –/

boven het water

de bomen ketst –/

22 augustus 2019

Half voorovergebogen en met één been tussen de struiken stond hij langs het meidoornpad bramen te plukken. Nu en dan stak hij er één in zijn mond. Toen hij me opmerkte, kwam hij overeind. Een grote, dikke man. Hij streek met zijn hand zijn haar naar achteren en knikte vriendelijk. Mijn ontbijt, zei hij. Het liep tegen vieren en het was nog altijd warm. Hij bood me een paar bramen aan. Ze zijn nog niet helemaal rijp, zei hij, maar je kunt ze gerust eten. Hij veegde zijn handen af aan zijn broek, waarvan hij de pijpen in zijn sokken had gestopt. Ik vroeg of hij hier vaker kwam om te ontbijten. Mijn moeder is ziek, zei hij, ik ben daarom veel weg. Ik wilde bramen voor haar meenemen. Hij vroeg of ik ze erg zuur vond. Toen ik knikte, besloot hij ze weg te doen. Hij haalde een handvol geplette bramen uit zijn broekzak en gooide ze in de struiken. Hij vond ze zelf eerlijk gezegd ook niet zo lekker. Hij keek afwezig voor zich uit. Opeens deed hij een stap naar voren en schudde me de hand. Dit bos, zei hij. Hij maakte zijn zin niet af. Hij tuurde naar de lucht waar al dagen geen wolk te zien was. Dit bos, zei hij weer, dit keer meer tegen zichzelf dan tegen mij. Binnenkort komen de vogels. Hij mompelde nog iets wat ik niet kon verstaan, en liep toen weg.

28 augustus 2019

Langs de rivier loopt een smal, met gras en brandnetels overwoekerd pad. Het lijkt nergens naartoe te gaan, maar toen ik het vanmiddag volgde, kwam ik uit bij een stenen gebouwtje met twee ramen die uitkijken op de rivier. Ze waren bemost, zodat je er niet door naar binnen kon kijken. Aan de andere kant van het gebouwtje was een deur, die niet op slot bleek te zitten. Binnen was het schemerig, en het rook er naar vochtige aarde. Er was maar één vertrek met in het midden een ladder die naar een vliering leidde. Op de vliering lag een smerige, door ratten aangevreten matras. Verder was het gebouwtje leeg.

Buiten heb ik een poosje naar de rivier staan kijken.

ONEINDIGE

Landschap zou je kunnen omschrijven als het eindigende zonder einde. Landschap biedt toegang tot het levende binnen de begrenzingen van wat vergaat. Het levende is: dat wat onophoudelijk beweegt, onophoudelijk in wording is, onophoudelijk ontspruit, en dus nog niet voltooid is. Landschap is in wezen altijd een 'schets'.

5 juli 2022

Vanmiddag de fluitspeler ontmoet. Ik had hem al eens zien lopen, achter het veld met de zonnebloemen. Ook had ik hem al eens horen spelen, zonder hem te zien, maar dit keer trof ik hem op een bankje aan de rand van het bos, al fluitend op een kleine zwarte *tin whistle*. De fluitspeler uit Boxtel, zei ik. Hij stopte met spelen. Kennen wij elkaar? Ik zei van niet. Een kunstenaar uit de omgeving had me verteld dat hij uit Boxtel kwam. En dat hij lange voettochten maakte, al liedjes spelend op zijn fluit. Ja, zei hij, ik speel en wandel graag. Hij begon weer te fluiten, het ene liedje na het andere. De schemering viel, het bos was uitgestorven. Toen hij zijn spel eindelijk staakte wees hij naar een struik langs een drooggevalen sloot. Onder de struik stond een houten bordje met een ingekerfde naam: *Ton*. Het leek een gedenkteken voor een overledene. Dat stond er vorige week nog niet, zei hij. Het is me toen in ieder geval niet opgevalen. Hij kwam overeind. Ik moet gaan, zei hij, ik moet nog terug naar Boxtel. We komen elkaar wel weer tegen. Hij gaf me een hand. Ik noemde mijn naam. Hij knikte. *Ton*, zei hij.

15 juli 2022

Ik hoorde de fluitspeler al vanuit de verte, al kon ik niet goed vaststellen waar het geluid vandaan kwam. Ik liep onder de bomen langs het moeras dat geen moeras meer was, en stak de weg over. Hij zat op een bankje in de voorbossevelen. Naast het bankje stond een fiets. De fietsende fluitspeler uit Boxtel, zei ik. Hij keek op. Ah, ben jij het. Ik ben het, zei ik. Ik ging naast hem zitten, op het bankje. Ik heb net iemand ontmoet, zei hij, iemand die ik jaren geleden ook eens ontmoet heb, al kan ik me dat niet herinneren. Maar ze zei het tegen me. Ze zei: Ik heb u al eens ontmoet. In Ierland. In Galway om precies te zijn. In een pub waar u toen optrad, samen met een paar andere muzikanten. Hij stak zijn *tin whistle* in de zijzak van zijn broek. Ik ben daar een paar jaar geleden inderdaad geweest, zei hij, in die pub in Galway, en heb daar toen samen met een paar anderen een avond opgetreden. Dat is toch sterk. Dat ik die vrouw hier ontmoet, en dat ze me herkent. Ze was hier nog nooit geweest, zei ze. Ze was een dagje uit, met een vriendin. Ze was destijds ook nooit eerder in Galway geweest. Hij keek uit over de velden. Het is hier mooi, zei hij. Ik heb een bever gezien, zei ik. Hij knikte. Die dingen zie jij. Dat wist ik meteen toen ik je voor het eerst zag. Hij kwam overeind. Je moet gaan, zei ik, je moet nog terug naar Boxtel. Hij begon te lachen. Ik heb sinds kort een fiets, maar ik heb besloten dat ik hem weer wegdoe. Het is moeilijk fluiten als je fietst. Hij stak zijn hand op. Ik keek hem na. Hoog boven de velden gilde een buizerd.

onder de tamme kastanje
de kou het takkige
dor vloeit het **licht** _____ waailoos

groen

meesmusmeesmus
wind _____ loze wind

een bonte specht
nog een bonte specht
 een mees _____

windloos de wind

dennen in de verte mussen

zon

TOKTOK **ADEM**wind
 ‘niet-oog, onoog’

LICHTwind

ADEM _____ wind
 TOKTOK wind _____

‘er móet iets gebeuren’ ()

in de verte loopt een man. hij heeft een riem in zijn hand.
wáár is de hond?

in de verte – ‘dáár ja, dáár’

 groen
windloos _____

LICHTwind
ADEMwind

in de verte –

 ‘onblik’

zicht-vervagende stammen ‘oogkijk’
licht **vloeibaar** _____ LICHT. DEN. ZON. MOS.
het oog wekt het beeld van ver. de tent, de hut, het strand aan het meertje
 de camping in het bos (…)

Patou?

(‘zachtoog’)
wind _____ loze wind

de zon verblindt

de gloed onder de tamme kastanje

 windloos de wind
ADEMwind

in de verte zingt een meisje.

(‘halfoog’)

VITALITEIT

De belangrijkste taak van de klassieke Chinese landschapsschilder was ervoor te zorgen dat zijn schilderijen een zekere ritmische vitaliteit bezaten, een levendige en beweeglijke tonaliteit. Voor den Tau-ist, schrijft Cranmer-Byng in een essay over het Chinese landschap, *bestaat er geen doode materie, geen levenloze stof, omdat de kracht van Tau al het bestaande doordringt. Tot in de simpelste dingen werkt de kracht des heelals, zij het in het verborgene; het is de taak des kunstenaars die aan het licht te brengen. [...] Maar, zo gaat hij verder, hoe zal hij met zijn materialen iets kunnen voortbrengen, als hij ze niet in het diepste bemint? Het rythme, in de stof besloten, veronderstelt dus een verwant rythme in hem die deze stof bewerkt; pas door het wederzijds in elkaar versmelten ontstaat de harmonie.*

